

รายวิชา ศิลปะ

รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ครูผู้สอน ครูปิยะณัฐ หนุรัตน์

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ได้
๒. นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์
๓. นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าทางนาฏศิลป์

ทบทวนความรู้เดิม

จับคว่ำ

๑

๒

วงกลาง

๑

๒

ขยับเท้า

๑

๒

ทบทวนการปฏิบัติ

นาฏยศัพท์ การจับ

๑. จับคว่ำ

๒. จับหงาย

๓. จับปรกหน้า

๔. จับปรกข้าง

๕. จับส่งหลัง

นาฏยศัพท์ การตั้งวง

๑. วงบน

๒. วงกลาง

๓. วงล่าง

นาฏยศัพท์ ส่วนเท้า

๑. ย่ำเท้า

๒. ซอยเท้า

๓. ขยั้นเท้า

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

เป็นการนำท่าทางต่าง ๆ และสีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กิริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาปฏิบัติ เป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทย ที่มีความหมายแทนคำพูด ให้สอดคล้องกับจังหวะเพลง และการขับร้อง

การฝึกปฏิบัติ การฝึกหัดภาษาท่าจะต้องฝึกให้ถูกต้อง
ตามแบบแผน เพื่อสื่อความหมายได้โดยตรง ซึ่งจะทำให้
ผู้ชมเข้าใจความหมายที่ผู้แสดงต้องการสื่อความหมาย
มากขึ้น

ภาษาท่าเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้สื่อความหมาย ระหว่างผู้แสดง และผู้ชมการแสดงนาฏศิลป์ เพราะทำให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดง กำลังสื่ออะไร หรือกำลังแสดงอารมณ์อย่างไร

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์สามารถแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

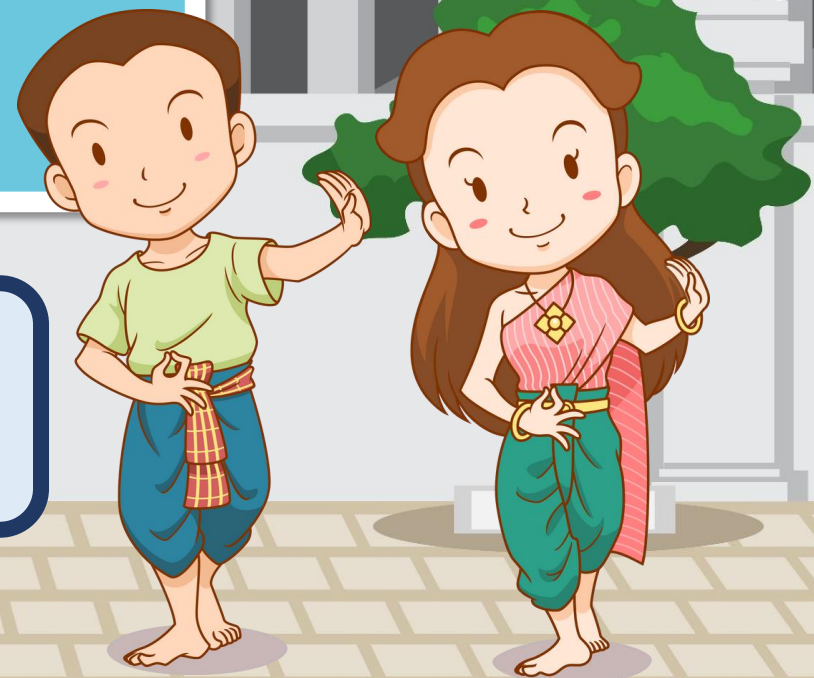
๑. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด
๒. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนกิริยาอาการ
๓. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึก

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ที่ใช้แทนคำพูด

๑. ท่าที่นี้

๒. ท่าเชิญ/ยกย่อง

ท่าที่นี้

ตัวพระ : เท้าขวาก้าวข้าง ก้นเข่าออก ย่อเข่าลง มือขวาใช้นิ้วชี้ ชี้ลงพื้น
หักข้อมือระดับหน้าท้อง งอข้อศอกด้านหน้าลำตัว มือซ้ายเท้าเอว

ตัวนาง : ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาเปิดส้นเท้า ไม่ก้นเข่า ย่อเข่าลง
มือขวาใช้นิ้วชี้ ชี้ลงที่พื้นหักข้อมือลงระดับหน้าท้อง งอข้อศอก
ข้างลำตัวศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายจับส่งหลัง

ท่าเชิญ/ยกย่อง

ตัวพระ : เท้าซ้ายก้าวข้าง กันเข่าย่อเข่าลง ตั้งมือทั้งสองขึ้นระดับอก แล้วหักข้อมือลง พร้อมซ้อนมือทั้งสองแบมือขึ้น ระดับมือเหลื่อมกัน ให้มือซ้ายอยู่ระดับหน้า มือขวาอยู่ระดับอก ศีรษะเอียงขวา

ตัวนาง : เท้าขวาก้าวหน้า เท้าซ้ายเปิดส้นเท้า ตั้งมือทั้งสองอยู่ระดับอก แล้วหักข้อมือลง พร้อมซ้อนมือทั้งสองแบมือขึ้น ระดับมือเหลื่อมกัน ให้มือซ้ายอยู่ระดับใบหน้า มือขวาอยู่ระดับหน้าอก ศีรษะเอียงขวา

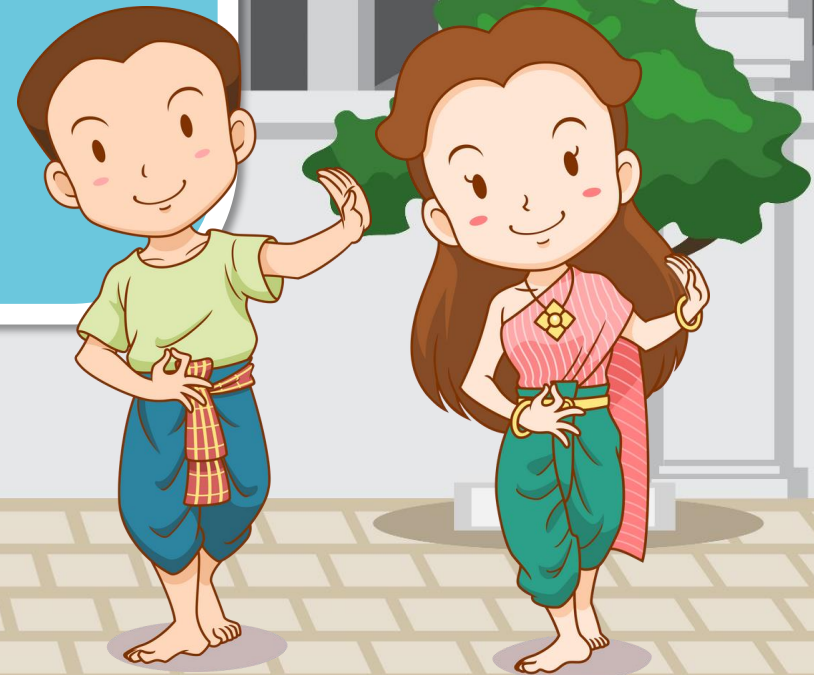
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ที่ใช้แทนอิริยาบถ

หรือกิริยาอาการ

๑. ท่ายืน

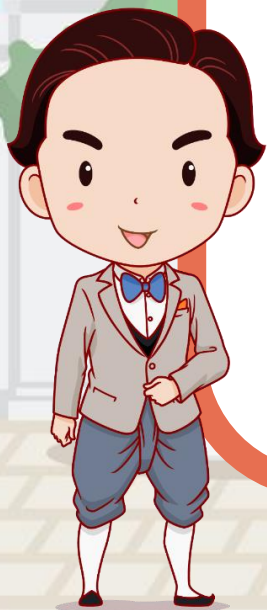
๒. ท่านอน

ทำยีน

ตัวพระ : ทำขวายีนเต็มเท้า ทำซ้ายแต่ละด้านหน้าเล็กน้อย ตั้งเข่า
มือขวาเท้าเอว มือซ้ายแบฝ่ามือวางไว้ที่หน้าขาซ้าย ลำแขนเหยียดตั้ง
แนบลำตัว ศีรษะเอียงขวา

ตัวนาง : ทำขวายีนเต็มเท้า ทำซ้ายเหลื่อมเท้า มือซ้ายแบฝ่ามือวางไว้ที่
หน้าขาซ้าย ลำแขนเหยียดตั้งแนบลำตัว มือขวาจับชายพก ศีรษะเอียงซ้าย

ท่านอน

ตัวพระ : นั่งในท่าพระ วางแขนซ้ายข้างลำตัว แขนซ้ายเหยียดตั้ง
แขนขวาอเล็กน้อย วางที่หน้าขาขวา และก้มใบหน้า ศีรษะเอียงซ้าย
หลับตา

ตัวนาง : นั่งในท่านาง วางแขนซ้ายข้างลำตัว แขนซ้ายเหยียดตั้ง
แขนขวาอเล็กน้อย วางที่หน้าขาซ้าย และก้มใบหน้า ศีรษะเอียงซ้าย
หลับตา

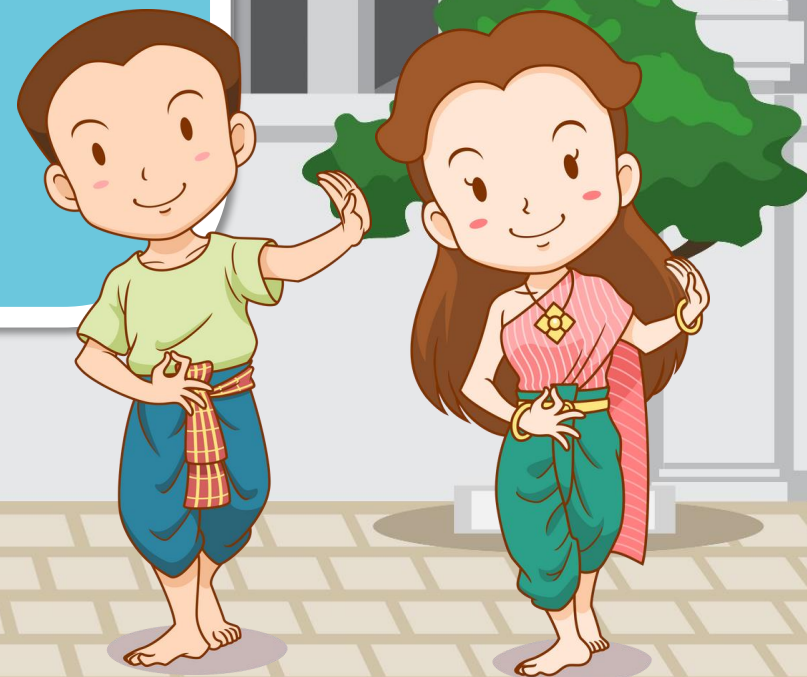
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ที่ใช้แทนอารมณ์

ความรู้สึก

๑. ท่ารัก

๒. ท่าโกรธ

ทำรัก

ตัวพระ : ทำขวาก้าวข้าง กันเข่า ประสานลำแขนใช้ฝ่ามือทั้งสองข้าง
วางทาบบริเวณฐานไหล่ กรีดปลายนิ้วให้ดูสวยงาม ศีรษะเอียงซ้าย

ตัวนาง : ทำขวาก้าวหน้า ทำซ้ายเปิดสันเท้าหลัง ไม่กันเข่า
ประสานลำแขนใช้ฝ่ามือทั้งสองข้าง วางทาบบริเวณฐานไหล่
กรีดปลายนิ้วให้ดูสวยงาม ศีรษะเอียงขวา

ท่าโกธร

ตัวพระ : ถอนเท้าซ้ายยื่นเต็มเท้า เท้าขวาแตะด้านหน้าเล็กน้อย ตั้งเข่า มือขวาเท้าเอว มือซ้ายอุ้งที่ซอกหู เบา ๆ แล้วกระชากลง ศีรษะเอียงซ้าย

ตัวนาง : เท้าซ้ายเหลื่อมเท้า มือขวาจับชายพก มือซ้ายอุ้งที่ซอกหู เบา ๆ แล้วกระชากลง ศีรษะเอียงซ้าย

ชั้นปฏิบัติ

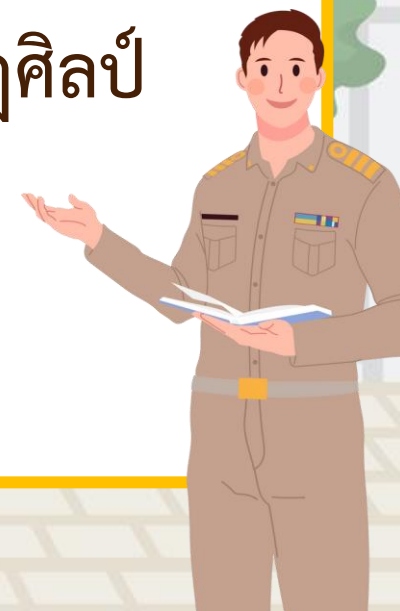
คำชี้แจง : กิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มหรือจับคู่ฝึกปฏิบัติ
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และส่งตัวแทน
ออกมาปฏิบัติหน้าชั้นเรียน

คำชี้แจง : บทบาทครูปลายทาง

ให้ครูปลายทางช่วยแนะนำการ
ฝึกปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์
ของนักเรียน

สรุป

การเรียนรู้สำหรับวันนี้

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

เป็นการนำท่าทางต่าง ๆ และสีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กิริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาปฏิบัติ เป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทย ที่มีความหมายแทนคำพูด ให้สอดคล้องกับจังหวะเพลง และการขับร้อง

ทำรัก

๑

๒

ทำที่นี้

๑

๒

ทำیین

๑

๒

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การใช้นาฏยศัพท์และภาษาท่า
ทางนาฏศิลป์ประกอบเพลง (๑)

